EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 2.6.2014
COM(2014) 407 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Estonska na rok 2014

a stanovisko Rady k programu stability Estonska na rok 2014

{SWD(2014) 407 final}

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Estonska na rok 2014

a stanovisko Rady k programu stability Estonska na rok 2014

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik[1], a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise[2],

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu[3],

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 26. března 2010 schválila Evropská rada návrh Komise zahájit novou strategii pro zaměstnanost a růst, Evropa 2020, založenou na posílené koordinaci hospodářských politik, která se zaměřuje na klíčové oblasti, v nichž je třeba přijmout opatření k posílení evropského potenciálu pro udržitelný růst a konkurenceschopnost.

(2) Dne 13. července 2010 přijala Rada na základě návrhů Komise doporučení o hlavních směrech hospodářských politik členských států a Unie (na období 2010–2014) a dne 21. října 2010 přijala rozhodnutí o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států, které společně tvoří „integrované hlavní směry“. Členské státy byly vyzvány, aby vzaly integrované hlavní směry v úvahu v rámci svých vnitrostátních politik v oblasti hospodářství a zaměstnanosti.

(3) Dne 29. června 2012 přijali hlavy států nebo předsedové vlád členských států rozhodnutí o Paktu pro růst a zaměstnanost, jenž představuje jednotný rámec opatření na úrovni jednotlivých členských států, Unie a eurozóny využívajících všech dostupných pák, nástrojů a politik. Rozhodli o krocích, které mají být podniknuty na

[1] Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.
[2] COM(2014) 407 final.
[3] P7_TA(2014)0128 a P7_TA(2014)0129.

úrovni členských států, a vyjádřili zejména plné odhodlání dosáhnout cílů strategie Evropa 2020 a naplnit doporučení určená jednotlivým státům.

(4) Dne 9. července 2013 přijala Rada doporučení k národnímu programu reforem Estonska na rok 2013 a stanovisko k programu stability Estonska na období 2012–2017. Dne 15. listopadu 2013 předložila Komise v souladu s nařízením (EU) č. 473/2013[4] své stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Estonska na rok 2014[5].

(5) Dne 13. listopadu 2013 přijala Komise roční analýzu růstu[6], která zahájila evropský semestr koordinace hospodářské politiky na rok 2014. Tentýž den přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 zprávu mechanismu varování[7], ve které není Estonsko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum.

(6) Dne 20. prosince 2013 potvrdila Evropská rada jak priority pro zajištění finanční stability a fiskální konsolidace, tak opatření na podporu růstu. Zdůraznila potřebu další diferencované fiskální konsolidace podporující růst, návratu ke standardním podmínkám poskytování úvěrů ekonomice, podpory růstu a konkurenceschopnosti, řešení nezaměstnanosti a sociálních dopadů krize a modernizace veřejné správy.

(7) Dne 8. května 2014 předložilo Estonsko svůj národní program reforem na rok 2014 a dne 29. dubna 2014 svůj program stability na rok 2014. Vzhledem k jejich vzájemným vazbám byly oba programy posuzovány současně.

(8) Cílem rozpočtové strategie stanoveným v programu stability na rok 2014 je splnění střednědobého rozpočtového cíle a vytváření dostatečných rozpočtových rezerv pro ekonomicky složité doby. Program stability potvrzuje předchozí střednědobý rozpočtový cíl, který spočívá ve vytváření strukturálního přebytku, což je ambicióznější než cíl požadovaný Paktem o stabilitě a růstu. Očekává se, že výše nově vypočteného strukturálního rozpočtového salda Estonska v roce 2014 nejprve naroste o 0,1 % HDP a tím se odchýlí od požadovaného způsobu nápravy, poté se v roce 2015 sníží o 0,4 % HDP a v letech 2016–2017 bude jeho stav téměř vyrovnaný. Program dále poukazuje na riziko odchylky od výdajového kritéria v roce 2014 a na riziko významného odchýlení se v roce 2015. Celkově je plánovaný způsob nápravy k dosažení střednědobého rozpočtového cíle spojena s riziky ohrožujícími soulad s požadavky Paktu o stabilitě a růstu. Makroekonomický scénář, který nebyl vypracován nezávislým subjektem a na němž jsou založeny rozpočtové projekce programu, je realistický a v zásadě v souladu s prognózou Komise z jara 2014. Prognóza Komise předpokládá zhoršení strukturálního schodku o 0,1 % HDP v roce 2014, což povede k odchýlení se od požadované korekce o 0,3 % HDP a z hlediska hodnocení prováděného po dobu dvou let představuje významnou odchylku. V roce 2015 Komise předpokládá zhoršení strukturálního salda o další 0,2 % HDP, což poukazuje na významné odchýlení se od korekce požadované k plnění střednědobého rozpočtového cíle. Významná odchylka od výdajového kritéria se očekává také během let 2014–2015. Na základě posouzení programu stability na rok 2014 a prognózy Komise a podle nařízení (ES) č. 1466/97 se Rada domnívá, že v letech 2014 a 2015 existuje riziko významného odchýlení od střednědobého rozpočtového cíle. Strukturální rozpočtové pravidlo souladu s požadavky Smlouvy o stabilitě, koordinaci a správě, které vstoupilo v platnost zákonem o novém státním rozpočtu

[4] Úř. věst. L 140, 27.5.2013, s. 11.
[5] C(2013) 8002 final.
[6] COM(2013) 800 final.
[7] COM(2013) 790 final.

Estonska dne 23. března 2014, ještě musí být doplněno posílením závazné povahy víceletých cílů v oblasti výdajů.

(9) Pokud jde o trh práce, došlo k zásadnímu pokroku při snižování nezaměstnanosti mladých lidí a dlouhodobé nezaměstnanosti. Zvláštní pozornost je třeba věnovat opatřením pobídek k práci pro osoby s nízkými příjmy. Další úsilí je třeba vynaložit na řešení rostoucího nedostatku pracovní síly způsobeného mj. odchody z trhu práce z důvodů stáří, invalidity a zdravotních důvodů. Je proto velmi důležité, aby byla včas přijata a provedena reforma týkající se posuzování pracovní schopnosti a zajištěna dostupnost podpůrných služeb. Nákladová efektivita výdajů na rodinnou politiku by se mohla dále zlepšit, mimo jiné převedením prostředků určených na rodičovské dávky na opatření jako například služby péče o dítě. Taková opatření by mohla uspíšit návrat žen na trh práce a snížit stále vysoké rozdíly v odměňování žen a mužů. Je třeba zvýšit úsilí na podporu podnikání a vytváření pracovních míst v regionech mimo města Tallinn a Tartu, aby se zabránilo narůstání rozdílů v ekonomickém rozvoji a snížila nezaměstnanost především mezi osobami s nízkou kvalifikací.

(10) V oblasti vzdělávání a odborné přípravy byly v nedávné době přijaty reformy s cílem sladit vzdělávání s požadavky trhu práce. Bude zapotřebí další úsilí zaměřené na usnadnění přechodu z procesu vzdělávání do zaměstnání. Zapotřebí bude systematického úsilí zejména o zapojení sociálních partnerů s cílem zvýšit účast na odborném vzdělávání a přípravě a učení se prací, zejména na učňovských programech. Provádění strategie celoživotního učení si vyžádá značné úsilí v zájmu zvyšování kvalifikace, rekvalifikaci a poskytování úrovní kvalifikace zejména pro osoby, které se na trhu práce nacházejí ve zranitelné situaci. Existuje rámec pro inteligentní specializaci, k němuž patří strategie pro podnikání a růst a strategie pro výzkum, rozvoj a inovace a jež klade důraz na sdílené priority a další specializaci tematických oblastí. Vzhledem k malé velikosti estonské ekonomiky by se mělo pokračovat ve snahách o internacionalizaci a upřednostňování systému výzkumu, rozvoje a inovací.

(11) Náročnost na zdroje zůstává v Estonsku velmi vysoká. Při řešení energetické náročnosti veřejných budov došlo k určitému pokroku, v tomto úsilí je třeba neochabovat, naopak je nutné ho zesílit, a to zejména v rezidenčním sektoru a průmyslových odvětvích. K zásadnímu pokroku došlo u nakládání s odpady a u skládek, je však nutné zajistit ekonomickou životaschopnost recyklace. Aby se Estonsku podařilo výrazně zamezit růstu emisí CO_2 v odvětvích, která nejsou součástí systému obchodování s emisemi, je nutné provést opatření obsažená v plánu rozvoje dopravy. Zaváděním udržitelnějších způsobů dopravy lze zlepšit energetickou účinnost nákladní dopravy. Je možné dále zvýšit využívání veřejné dopravy posílením doplňkovosti regionálních dopravních sítí a propojenosti mezi autobusovou a železniční přepravou cestujících. Zvyšuje se podíl používání soukromých vozidel, ale průměrné stáří vozového parku osobních vozidel je téměř dvakrát vyšší než průměr EU, přičemž nová osobní vozidla patří mezi ta, která v EU znečišťují ovzduší nejvíce. Je nezbytné zásadním způsobem posílit environmentální pobídky, mj. v oblasti daní. Přes slibné kroky při vytváření přeshraničního propojení v oblasti energetiky bude k plnému propojení estonského trhu s energií s EU zapotřebí času a investic.

(12) Prohlubující se rozdíly mezi regiony v kombinaci s negativním demografickým vývojem, neefektivností a nedostatkem spolupráce orgánů místní správy neumožňuje Estonsku využít vlastní potenciál rozvoje. V tom se zčásti odráží trvalý rozpor mezi

fiskální kapacitou a přenesenou odpovědností v malých obcích, jakož i omezenost úspor z rozsahu. Účinnější a dostupnější poskytování kvalitních veřejných služeb na místní úrovni zejména v oblasti dopravy, dlouhodobé péče, předškolního vzdělávání a sociálních služeb, které by bylo založeno na oblastech služeb a minimálních standardech služeb, je předpokladem účinnosti aktivačních opatření a opatření prováděných na trhu práce.

(13) V kontextu evropského semestru provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Estonska. Posoudila národní program reforem i program stability. Vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku v Estonsku, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny EU, vzhledem k nutnosti posílit celkovou správu ekonomických záležitostí v Evropské unii tím, že pro rozhodování členských států budou poskytnuty vstupy na úrovni EU. Její doporučení v rámci evropského semestru jsou promítnuta do níže uvedených doporučení č. 1 až 5.

(14) Na základě tohoto posouzení přezkoumala Rada program stability Estonska a její stanovisko[8] je promítnuto zejména do níže uvedeného doporučení č. 1.

(15) V kontextu evropského semestru provedla Komise analýzu hospodářské politiky eurozóny jako celku. Na jejím základě vydala Rada konkrétní doporučení určená členským státům, jejichž měnou je euro. Estonsko by mělo rovněž zajistit, aby byla uvedená doporučení včas a plně provedena,

DOPORUČUJE, aby Estonsko v období 2014–2015 provedlo tato opatření:

1. Posílit rozpočtová opatření na rok 2014 s ohledem na rozdíl ve výši 0,3 % HDP vznikající podle prognózy Komise z jara 2014, která poukazuje na riziko hrozící významné odchylky od požadavků Paktu o stabilitě a růstu. V roce 2015 významně posílit rozpočtovou strategii, aby zajistilo dosažení střednědobého cíle, a udržovat úroveň střednědobého cíle i poté. Doplnit rozpočtové pravidlo o závaznější pravidla pro víceleté výdaje v střednědobém rozpočtovém rámci a pokračovat ve zvyšování efektivity veřejných výdajů.

2. Zlepšit motivaci k práci prostřednictvím opatření zaměřených na osoby s nízkými příjmy. Zaměřit aktivační úsilí na osoby nejvíce vzdálené od trhu práce především prostřednictvím včasného přijetí a provádění reformy týkající se posuzování pracovní schopnosti. Zvýšit účinnost a nákladovou efektivitu rodinné politiky a současně zlepšit dostupnost a dosažitelnost péče o dítě. Zavést koordinovaná opatření na podporu hospodářského rozvoje a podnikání v regionech s vysokou nezaměstnaností.

3. Zajistit, aby systémy vzdělávání a odborné přípravy více odpovídaly potřebám pracovního trhu, zvyšovat úroveň kompetencí a kvalifikace širší nabídkou opatření v oblasti celoživotního učení a systematicky zvyšovat účast na odborném vzdělávání a přípravě, včetně účasti na učňovských programech. Dále posilovat upřednostňování a specializaci v systémech výzkumu a inovací a posilovat spolupráci mezi podnikovým sektorem a vysokoškolskými a výzkumnými institucemi s cílem podpořit jejich mezinárodní konkurenceschopnost.

4. Zvýšit úsilí o zlepšení energetické účinnosti, a to zejména u rezidenčních a průmyslových budov. Významně posílit environmentální pobídky v odvětví dopravy s cílem přispět k mobilitě, jež by byla méně náročná na zdroje. Nepřestat budovat přeshraniční propojení v oblasti energetiky se sousedními členskými státy s cílem

[8] Podle čl. 5 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1466/97.

diverzifikovat zdroje energií a podpořit hospodářskou soutěž integrací pobaltských trhů s energií.

5. Lépe vyvážit poměr mezi příjmy orgánů místní správy a jejich přenesenou odpovědností. Zlepšit efektivitu orgánů místní správy a zajistit poskytování kvalitních místních veřejných služeb, zejména sociálních služeb coby doplňku aktivačních opatření.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda